



For the latest from BDO Turkey, follow us



Sirküler Tarihi : 30.10.2024
Sirküler No : 2024/081

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABINA İLİŞKİN ENFLASYON DÜZELTME FARKLARININ YATIRIM BİTTİKTEN SONRA TAKSİTLER HALİNDE GELİR YAZILACAGINA İLİŞKİN DÜZENLEME YAYINLANMIŞTIR

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıнын bir parçasını teşkil etmektedir.

[7529 Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#) (RG: 30.10.2024/32707) ile Vergi Usul Kanunu'nun enflasyon düzeltmesine yönelik düzenlemelerinde bazı değişiklikler yapılmıştır. 1/1/2024 tarihinde, özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler için 2024 yılında başlayan hesap döneminden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeler aşağıda özetlenmiştir.

BDO International global ağıнын toplam gelirleri 2023 yılında 14 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.776 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 115.661 kişi çalışmaktadır.

1. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına İlişkin Enflasyon Düzeltme Farkları Yatırım Bittikten Sonra Taksitler Halinde Gelir Yazılacaktır:

Kanunun 11. Maddesi ile VUK'nun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasına eklenen bent uyarınca VUK kapsamındaki muhasebe standartları uyarınca yapılmakta olan yatırımlar hesabında (258 no.lu hesap) takip edilen tutarların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucunda oluşan ve bu hesabın alt hesabında izlenen düzeltme farkları, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilecek ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Özel fon hesabında bulunan bu tutarlar, yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirilmesi gereken dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Özel fon hesabında izlenen ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayan tutarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak yeniden değerlendirme oranında artırılabacaktır. Bu hesaplarda izlenen tutarlara ayrıca enflasyon düzeltmesi uygulanmayacaktır.

Yatırım döneminde veya iktisadi kıymetin aktifleştirilmesinden sonra işin bırakılması veya özel fon hesabında izlenen söz konusu tutarların bir kısmının veya tamamının başka bir hesaba nakledilmesi ya da işletmeden çekilmesi hallerinde, bu bent uyarınca dönem kazancında dikkate alınmayan tutarlar; işin bırakıldığı veya özel fon hesabının kısmen veya tamamen bu bent hükümlerine aykırı şekilde kullanıldığı dönemin kurum kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Muhasebe Sistemi Uygulama Tebliği ve Tek Düzen Hesap Planı uyarınca “Yapılmakta Olan Yatırımlar” isimli 258 no.lu hesap, işletmede yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak olan, her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerle ilgili harcamaların izlendiği hesaptır. Yapılmakta olan yatırım projelerine direkt ve indirekt şekilde gelen harcamalar bu hesaba borç; tamamlanan yatırım bedelleri ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilerek, bu hesaba alacak kaydedilir.

Yapılan bu düzenlemeye göre yatırım bitene kadar bu hesapta izlenen tutarlar 2024 ve sonrasında düzenli olarak her yıl enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaya devam edilecek, hesaplanan enflasyon düzeltme farkları 698 no.lu “Enflasyon Düzeltme Hesabı”na değil öz varlıklarda kar yedekleri arasında uygun bir hesaba (örneğin 549 hesaba) alınacaktır. Yatırım bitince, aktifte yer alan düzeltilmiş 258 hesap ilgili sabit kıymet hesabına alınacaktır. Özel fona alınan bu tutarlar ise her yıl bir önceki yıla ait yeniden değerlendirme oranıyla yeniden değerlendirilecektir. Yeniden değerlendirme işleminin kayıtlar üzerinde mi yoksa haricen mi yapılacağına dair bir açıklık olmasa da kayıtlar üzerinde yapıldığında oluşacak giderin KKEG olarak dikkate alınacağı anlaşılmaktadır. Bize göre bu düzeltmenin haricen yapılarak beyanname üzerinde yönetilmesi gerekecektir. Özel fonda biriken tutar ayrıca bir enflasyon düzeltmesine de tabi tutulmayacaktır. Yatırım tamamlandığında özel fonda biriken bakiye, yukarıda belirtildiği şekilde yeniden değerlendirilmeli haliyle ilki yatırımın bittiği dönemde, kalanı ise müteakip dört dönemde eşit taksitler halinde gelir yazılacaktır. Bir itfa edilerek gelir yazılırken bakiyesi yeniden değerlemeye tabi tutulmaya devam edilecektir.

Bu işlem ilk defa olarak 2024 yılında yapılacağından, bugüne kadar 258 hesaptan dolayı oluşan 698 hesap bakiyesinin kapatılarak özel fon hesabına alınması gerekecektir. 2024 yılı içinde 258 hesap çalışmış ama yatırım bittiği için ilgili sabit kıymet hesabına alınarak kapatılmış ise, bunun yarattığı 698 hesap bakiyesinin yine özel fon hesabına alınması gerektiğini düşünüyoruz. Diğer yandan 31.12.2023 tarihli düzeltmede 258 no.lu hesaptan dolayı oluşan ve geçmiş yıllar kar ve zararlarıyla ilişkilendirilen farklar üzerinde herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Yukarıda belirtilen işlemler 2024 ve sonrası düzeltmelerinden doğan farklarla ilgilidir.

2. Tasfiye ve İflas Hallerindeki Şirketler ile 8/6/1984 Tarihli ve 233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Kapsamındaki İktisadi Devlet Teşekkülleri İle Kamu İktisadi Kuruluşları da Enflasyon Düzeltmesi Kaynaklı Kar/Zararları 2024 ve 2025 Yıllarında Vergilendirilmeyecek Mükellefler Arasına Alınmışlardır:

Kanunun 12. Maddesi ile VUK'nun Geçici 33. Maddesine eklenen ibareler ile tasfiye ve iflas hallerindeki şirketler ile 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşları da enflasyon düzeltmesi kaynaklı kar/zararları 2024 ve 2025 yıllarında vergilendirilmeyecek mükellefler arasına alınmışlardır.

Bu düzenleme tasfiye halindeki şirketler açısından kurumların tasfiyeye girmesine ilişkin genel kurul kararının tescil edildiği tarihin içinde bulunduğu hesap döneminden, iflas halindeki şirketler açısından ise iflasın açıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminden itibaren uygulanacaktır. Bu tarihten önce geçici vergi dönemlerine ilişkin yapılmış olan enflasyon düzeltmesine yönelik geriye dönük herhangi bir düzeltme yapılmayacaktır. Tasfiyeden vazgeçilmesi ya da iflasın kaldırılması durumunda, tasfiyeden vazgeçilen tarihin veya iflasın kaldırılmasına ilişkin mahkeme karar tarihinin içinde bulunduğu geçici vergi döneminden itibaren enflasyon düzeltmesi uygulanacaktır. Tasfiyeden vazgeçilmesi veya iflasın kaldırılması hallerinde, bu fıkra uyarınca dönem kazancında dikkate alınmayan tutarlar tasfiyeden vazgeçildiği veya iflasın kaldırıldığı dönem kazancının tespitinde topluca dikkate alınacaktır.

Saygılarımızla,